

Atitrūkes nuo masių

Južintų komjaunuoliai, rinkdami komjaunimo valsčiaus komiteta, tikėjosi, kad naujai išrinktas komitetas įstengs prikelti iš apsnūdimo komjaunimo organizacija, nes viena organizacija be vadovaujančio organo negali aprėpti viso prieš ją stovinčio darbo ir tinkamai įvykdyti prieš komjaunimą statomų uždavinių. Tuo labiau komjaunimo organizacija be tinkamo vadovo negali būti vienalytė ir negali pateisinti savo, kaip bolshevikų partijos pagalbininko ir nesejunginio jaunimo vadovo, vardo.

Bet išrinktas valsčiaus komiteto sekretorius drg. Byra nepateisino komjaunuolių lūkesčių ir savo, kaip komiteto sekretoriaus, vardo, vykdant jam patikėtus svarbius jaunimo vadovo uždavinius. Jis visiškai pamiršo, kad komjaunimas augina savo eiles iš pažangaus, Tarybų valdžiai atsidavusio darbininkų ir valstiečių jaunimo. Per visą jo veiklos laiką, nors nuo išrinkimo jau prasliuko trys mėnesiai, dar nepriimtas nei vienas jaunolis į komunistinės jaunimo sąjungos eiles.

Nesant komjaunimo eilių augimo, susidaro klaidingas įspūdis, kad visame Južintų valsčiuje nėra nei vieno Tarybų valdžiai atsidavusio jaunolio, norinčio įstoti į garbingojo Lenino komjaunimo eiles. Ne, jaunolių, o ypač iš naujakurių ir mažamečių valstiečių

jaunimo tarpo, tikrai yra, tik nemokama prie jo priėti. Tam tikslui geriausia panaudoti pasikabėjimus su jaunimu apie didvyriškojo komjaunimo žygdarbius didžiajame Tėvynės kare ir Tarybų šalies atstatomajame darbe. Kiek temų ir garsių vardų, kaip Zoja Kosmodemjanskaja, Aleksandras Matrosov, Lietuvos melynųjų ežerų dukra Marytė Melnikaitė, Viktoras Jacenevičius ir šimtus kitų, komjaunimas turi sutelkęs savo kovoje praeito kelio istorijoje. O ypatingai galima jaunimą pritraukti saviveiklos ratelių organizavimų ir jų veiklos gerinimu bei paskaitomis populiariais moksliniais temomis. Tuo tarpu drg. Byra pamiršo organizavimą jaunimui paskaitų ir visiškai nekontroliuoja ant popierio figūruojančio saviveiklos ratelio darbo. Juk jaunimas, jau iš prigimties turėdamas veržlią dvasią, trokšta kur nors išlieti savo jaunatvišką energiją ir entuziazmą, o kadangi drg. Byra nemoka susirūšti su juo ir jaunimą panaudoti valsčiaus kultūrinio gyvenimo išjudinimui, tai jaunoliai savo energiją, kaip rodoši, nukreipia į kitą sritį — girtuokliavimą ir nenaudingą laiko praleidimą.

Kažkaip pamiršta ir klubų skaityklų veikla, o kaip tik per ją galima jaunimą pritraukti, organizuojant prie jų parodėles, paskaitas, tarptautines apšalvas, įvairius saviveiklos

ratelius ir kultūringus pasiūlymus jaunimui. Tada jaunimas nenuobodžiautų, galėtų savo jaunolišką veržlumą išlieti kultūriniam gyvenimui ir būtų galima jaunimui įskiepyti tarybinio patriotizmo dvasią. Tuo pačiu k liu būtų galima ir pažangesnius, labiau pasižymėjusius kultūriname gyvenime jaunolius priimti į komjaunimo, susibūrusio po kovinga Lenino — Stalino vėliava, eiles.

Pagalčiau net ir komjaunuolių politinio lygio kėlimas Južintų valsčiuje buvo paliktas savileigai. Jau dabar Južintuose randasi tokių komjaunuolių, kurie nėra pilnai įsisąmoninę komunistinės jaunimo sąjungos programos bei tinkamai nesupajindinti su įstatais ir atsilieka nuo gyvenimo, neprišidėdami ne tik prie kultūrinio, bet ir prie komjaunimo organizacijos darbo.

Gyvenimas vėluojančių nelaukia ir juos ištumia iš įvykių eigos. Kaip tik dabar ir Južintų valsčiaus komiteto sekretoriui drg. Byrai laikas susaukti komiteto posėdį (per tris savo gyvavimo mėnesius komitetas tepadarė tik vieną posėdį, kuriame nariai pasiskirstė pareigomis ir užmigo), apsvarstyti visus ankstyvesniojo darbo trūkumus ir pradėti juos taisyti, sueinant į sąlytį su plačiosiomis jaunimo masėmis ir įsijungti į aktyvų šalies gyvenimą.

„Sudaryti išvadutiems iš fašistinės vergovės tarybiniam žmonėms normalias gyvenimo sąlygas“, — pasakė draugas Stalinas dar anomis dienomis, kai pergalingoji Raudonoji Armija pradėjo vykti vokiškuosius okupantus į vakarus. O dabar šis žodis įrašytas į penkmečio plano atstatymą, pagal kurį vien Tarybų Lietuvos miestuose reikia atstatyti 697.000 m² gyvenamojo ploto, atkurti miestų komunalinį ūkį.

Gražų pavyzdį miesto atstatyme bei sutvarkyme parodė vokiečių nuniokoto Klaipėdos miesto dirbantieji, su entuziazmu vesdami atkuriamąjį darbą. Klaipėdos miesto dirbantieji iš anksto apsvarstė savo įstai-gose ir įmonėse miesto atstatymo bei papuošimo reikala, sustatė konkretų darbo planą ir susirinkime į miesto dirbančiųjų susirinkimą, prisėmė tai gražiai miesto atstatymo bei pagražinimo idėjas išsivandriškai atidirbti po 50 darbo valandų. Tame kilniam darbe puikiai pasirodė Klaipėdos pasagiečiai, per 24 dienas atlikę savo pareigą — atidirbę po pазidėtąsias 50 darbo valandas. Ir toliau „Pasagės“ darbininkai aktyviai prisidėda prie bendro darbo atstatant ir gražinant Klaipėdos miestą — mūsų langą į pasaulį.

Rokiškio miestas, nors nepersdaugiausiai sugriautas plėšiškos besitraukiančių okupantų rankos, bet vis tik

griaunamoji fašistinio grobianta paliko gan skaudų žaizdą. Todėl Rokiškis butinai turi būti atstatytas ir atsikratyti fašistinio tirano liekanų — tų, kurie lygi ir todėl dabar mūsų miesto dirbančiųjų namų papuošimo pareigą pradedo mūsų jaunimui, nes tik jaunolis parei-ga yra atstatyti savo tėviškes patalpas ir visiems laikams miesto atstatymo ir papuošimo mintis neturi likti be atgimimo. Naujojo gyvenimo statyboje šio baro negalima palikti be žaidyje. Mūsų buities klausimą ankštai surišti iš savo krašto laiko ir tų parą užleisime, kuriuos dabar mes sutvarkysime, žaės vaikai, išsėjęs jaunųjų ir įstai-gų griūdančinka ir dekinga mums kiekvienas prisimins tuos, kurie tvarkė tuos polio klausimus ir gražio miesto vaizdą. Kova dėl švaraus apšviesto parko ar gatvės sutvarkymo dėl pastogės atkūrimo — yra kova dėl gamybinių ir tarybinį penkmetinį planą įvykdyti ir dėl dirbančių gerovės kėlimo.

A. BALČIONAS
Rokiškio miesto vykdomo komiteto pirmininkas

„Sudaryti išvadutiems iš fašistinės vergovės tarybiniam žmonėms normalias gyvenimo sąlygas“, — pasakė draugas Stalinas dar anomis dienomis, kai pergalingoji Raudonoji Armija pradėjo vykti vokiškuosius okupantus į vakarus. O dabar šis žodis įrašytas į penkmečio plano atstatymą, pagal kurį vien Tarybų Lietuvos miestuose reikia atstatyti 697.000 m² gyvenamojo ploto, atkurti miestų komunalinį ūkį.

Gražų pavyzdį miesto atstatyme bei sutvarkyme parodė vokiečių nuniokoto Klaipėdos miesto dirbantieji, su entuziazmu vesdami atkuriamąjį darbą. Klaipėdos miesto dirbantieji iš anksto apsvarstė savo įstai-gose ir įmonėse miesto atstatymo bei papuošimo reikala, sustatė konkretų darbo planą ir susirinkime į miesto dirbančiųjų susirinkimą, prisėmė tai gražiai miesto atstatymo bei pagražinimo idėjas išsivandriškai atidirbti po 50 darbo valandų. Tame kilniam darbe puikiai pasirodė Klaipėdos pasagiečiai, per 24 dienas atlikę savo pareigą — atidirbę po pазidėtąsias 50 darbo valandas. Ir toliau „Pasagės“ darbininkai aktyviai prisidėda prie bendro darbo atstatant ir gražinant Klaipėdos miestą — mūsų langą į pasaulį.

Rokiškio miestas, nors nepersdaugiausiai sugriautas plėšiškos besitraukiančių okupantų rankos, bet vis tik

A. BALČIONAS
Rokiškio miesto vykdomo komiteto pirmininkas

Tarybiniai prekybininkai penkmečio plano uždavinių vykdyme

Rokiškio Apkoopsąjungos sistemos darbuotojai 1946 m. antro ketvirčio bėgyje parodė, kad tarybiniai prekybininkai aktyviai įsijungė į stalininio penkmečio vykdymą.

Antro ketvirčio matmenų apyvartos planą išpildė Obelių vart. kooperatyvas — 181,7%, blogiausiai — Panemunio kooperatyvas — 98% vienintelis kooperatyvas, neišpildęs ketv. plano. Apkoopsąjungos sistema duotąjį mažmenų apyvartos planą išpildė 144,7%.

Visuomeninio maitinimo planai taip pat žymiai viršyti — 225,5%. Ypatingai puikius duomenis parodė Panemunio kooperatyvas: 965%!

Smarkiai pagerėjo antresė ketvirtyje duonos kepimas: planas išpildytas 160%, tuo tarpu pirmame ketvirtyje buvo

pasiekta tik 130%. Šiuo metu Rokiškyje baigiamos rengti dvi naujos duonkepės, kas leis duonos produkciją dvigubai pakelti.

Vaisvandenių dirbtuvė tik per birželio mėnesį patiekė Rokiškio gyventojams per 7000 litrų limonado, tuo pačiu viršydama mėnesinį planą net 800%.

Taip pat išpildyti bei perviršyti ir kiti duoti antro ketvirčio planai.

Trečio ketvirčio bėgyje Apkoopsąjungos sistemos darbuotojai pasizadėjo išpildymo lygins dar labiau pakelti, nors duoti planai jau daug didesni, kad tuo pačiu būtų galima kuogreičiausiai įgyvendinti duotąjį penkmečio ūkį:

— Sukurti laisvą, kultūringą tarybinę prekybą!

Stato piena virš plano

Suprasdamas pieno privalonius pristatymus vykdė ir mų pristatymų didelę svarbą, kiti Ilzenbergo naujakuriai. Juodupės valsčiaus buv. Ilzenbergo dvaro naujakuris drg. Paškauskas jau pilnai įvykdė už 2 turimas karves metinę pieno prievole ir iki šiol laisvu noru valstybei pristatė pieno virš plano net per 200 litr. Pavzdingai pieno privalo-

muosius pristatymus vykdė ir Juodupės valsčiuje jau yra daug naujakurių ir valstiečių, pilnai įvykdžiusių metines pieno prievoles. Daugelis valstiečių, įvykdę metinę pieno privalomą pristatymų planą, pieno pristato virš plano. (Mūsų koresp.)

Ar dažnai taip kartosis?

Buvo numatyta atstatyti Panemunio valsčiuje Naujasodės tiltą ir šiam reikalui buvo susaukti iš apylinkės darbininkai. Atrodė, kad pats tilto statymo darbas jau turės prasidėti ir sklandžiai tęstis, bet pasirodė, kad šio reikalo iniciatoriai patys į darbo vietą neatvyko. Šio valsčiaus kelių meistras ramiausiai sau šildėsi prieš saulutę, kai tuo tarpu būrys darbininkų specialiai laukė jo, kad jis atvykęs nurodytų ir padėtų tilto statymo darbą.

Panašiai įvyko ir su šieno paširnių pervežimu iš Panemunio į Pandėlį. Dėl šio reikalo buvo atsakingas Panemunio vykdamosis komitetas. Buvo susaukti valstiečiai su arkliais ir pats pervežimas galėjo be vargo prasidėti, bet... neatvyko valsčiaus vykdomojo komiteto atstovai suteikti nurodymams, kad būtų pradėti paširnių ardyimo darbai. Valstiečiai, sugalšę brangų laiką, turėjo skirstytis namo.

Nejaugi Panemunio valsčiaus vykdamosis komitetas ir jo žinioje esąs kelių meistras galvoja, kad dėl jų apsilėidimo galima galintis būti žmonių? Tokie reiškiniai yra būrokratiški ir daugiau kartotis neprivalėtų. (Mūsų koresp.)

Kodėl Panemunio valsčiuje neįvykdomas mokesčių planas?

Panemunio valsčiaus mokesčių inspekcija šių metų pirmojo ketvirčio metinį planą išpildė visu 100%. Bet antrajame ketvirtyje šios inspekcijos darbas smarkiai susilubavo. Planas tebuvo įvykdytas vos 35%.

Be abejo, mums kyla klausimas, kodėl įvyko toks staigus smukimas, toks didelis žingsnis atgal? Bet lausimas lengvai išrišamas panagrinęjus Panemunio valsč. mokesčių inspekcijos tarnautojų darbą. Pasirodė, kad kai mokesčių inspektorius drg. Keršulis pasikirais atvejais išvyksta iš savo tarnybos vietos, tai jo padėjėjai drg. Jodelytė ir drg. Vainauskas meta bet kokį darbą ir ramiai sau ilsisi.

Pasitaikė net tokių atvejų, kad mokesčių inspektoriumi drg. Keršuliui nuykus į Naujūjų kaimą pas buožę Daugelį uždėti jam pabaudą dėl mokesčių nevykdymo ir sustačius jam atitinkamą protokolą, jo padėjėjas drg. Vainauskas atsisakė pasirašyti do protokolu

griaunamoji fašistinio grobianta paliko gan skaudų žaizdą. Todėl Rokiškis butinai turi būti atstatytas ir atsikratyti fašistinio tirano liekanų — tų, kurie lygi ir todėl dabar mūsų miesto dirbančiųjų namų papuošimo pareigą pradedo mūsų jaunimui, nes tik jaunolis parei-ga yra atstatyti savo tėviškes patalpas ir visiems laikams miesto atstatymo ir papuošimo mintis neturi likti be atgimimo. Naujojo gyvenimo statyboje šio baro negalima palikti be žaidyje. Mūsų buities klausimą ankštai surišti iš savo krašto laiko ir tų parą užleisime, kuriuos dabar mes sutvarkysime, žaės vaikai, išsėjęs jaunųjų ir įstai-gų griūdančinka ir dekinga mums kiekvienas prisimins tuos, kurie tvarkė tuos polio klausimus ir gražio miesto vaizdą. Kova dėl švaraus apšviesto parko ar gatvės sutvarkymo dėl pastogės atkūrimo — yra kova dėl gamybinių ir tarybinį penkmetinį planą įvykdyti ir dėl dirbančių gerovės kėlimo.

A. BALČIONAS
Rokiškio miesto vykdomo komiteto pirmininkas

A. BALČIONAS
Rokiškio miesto vykdomo komiteto pirmininkas

kaipo liudininkas. Vadina pats mokesčių inspekcijos tarnautojas pataikauja buotim.

Smarkiai kenkia šios įstai-gos darbu ir pašlijusi drausmena. Šios įstai-gos darbuotojai su renka į darbą apie 11 valandų ir atvykę darban jie dainuoja sivalakštinėja ten, kur patinka.

Tokio darbe pasėkoje įvyko net labai nepageidaujamas rezultatas. Per mokesčių inspekcijos tarnautojų žioplumą dar go antspaudas ir pora mokesčių knygučių, kurios iki šiol nesurandamos. Tai visiškai parodo šios įstai-gos darbuotojų nerūpestingumą ir išsilikimą.

Panemunio valsčiaus mokesčių inspektorius drg. Keršulis turėtų pasirūpinti, kad jo tarnioje esą darbuotojai supažintikro tarybinio darbo prasmę ir imtų dirbti taip, kaip ir tarybinio darbuotojo yra reikalaujama. (Mūsų koresp.)

Mokslo metams Rokiškio apskrityje pasibaigus

(Žvilgsnis į Rokiškio apskr. mokytojų darbą 1945-46 m. m. ir ateities perspektyvos)

(Tęsinys)

Mokytojai daug iniciatyvos parodė IV šios valst. paskolos komisijai ir pasiruošimo pavaldumui šėjai metu. Pažymėtini darbe mokytojai: Barzda, Liočija, Dubrindis Albinas, Kligys Algirdas, Merkusis Vladas, Valentas Juozas, Jurevičius Juozas, Čerka, Rušėnas, Stanevičius, Kaniėnė, Jurgelionytė, Kulišienė ir kt.

Įsipažinti su pavyzdžiais ir atveju pažymėtini: Obolėnaitis (Svédasų gimn.), Inčinskis (Svédasų prad. m-klos ved.), Karkaitė (Panemunio progimnazija), Arnastauskaitė (Svédasų gim. mok.). Nežürint politinio pravesto darbo, jisai, nepasiejo be stambių darbų. Mūsų mokytojų šventųjų pareiga stoti į pirmą tarybinio gyvenimo kūrėjų eilę. Tam tikslui mokytojai turėtų būti giliai įsisąmonėję socialistinės pasaulėžiūros principus, didžiąsias Markso — Engelso — Lenino — Stalino idėjas. Kurioje srityje mokytojai, jie visuomet savo darbą praktiškai ir nuosekliai jungti su aktualiais reikalavimais, kurios iškelia didieji socialistiniai pakitimai ir pertvarkymai, ypač mūsų šalyje, vadovaujami Lenino — Stalino partijai.

Mokyklų administravimas ir tvarkymas

Daugelis mūsų apskr. švietimo — mokomųjų įstaigų vadovų, sukuriantis darbuotojų, sukuriantis, kad mokymo — auklėjimo darbo sėkmingumas priklauso nuo to darbo organizavimo, sistematingumo ir planingumo ir visų duotųjų pareigų bei instrukcijų griežto vykdymo, laiku ir tiksliai atskaitų apskr. arba valsė. Liaudies švietimo Skyriaus raštus.

Dėję, mūsų apskrityje pasirodė ir tokių nedrausmingų mokomųjų įstaigų vadovų, kurie savo neapdairumu ir nerūpinimu ardo nustatytą tvarką ir dėl kurių darbai dalinai susitrukdo jų mokyklų ir apskr. švietimo Skyriaus darbas. Šiuo atveju peiktini: Kamajų švietimo Skyriaus Vedėjas Augulis (ne laiku ir nerūpinimai atsakęs į raštus) ir kitų valsė. Svet. Skyr. (pasiryšijęs savo nerūpinimu).

Pasitaiko ir tokių mokytojų, kurie, užuot skatinę mokinius, patys parodo nepunktualumo ir netvarkingumo pavyzdžius (Panemunio prad. m-klos vedėja Kaniėnė — nuolat vėluojanti pamokas, sauvališkai trumpos pamokų laiką ir prailgina pertraukas). Panašius reikškingus pasitaiko ir Kvėtkų pr. mokyklų.

Mokyklų direktoriai ir vedėjai per mažai dėmesio kreipia į mokyklų patalpų, aplinkos ir

mokinių švaros reikalą (Pandėlio gimnazijos direktorius Karpočiūsis; mokykloje trūksta švaros, Panemunio progimnazijos direktorius Bieliūnas — mokykloje trūksta švaros ir bendrai vidaus estetiškesnės išvaizdos). Švaros ir tvarkingumo pavyzdžiu reikia paminėti Vilkiškių pradžios mokyklą, kuriai vadovauja mokytojas Varlontinas Vincas.

XI Karinio parengimo ir fizinio lavinimo stovis mokyklose. Mokinių karinis parengimas ir fizinis lavinimas yra vienas iš svarbiausių augančiosios kartos komunistinio auklėjimo elementų. Nors ne kartą buvo duodami direktyviniai nurodymai ir potvarkiai dėl vidurinių mokyklų direktorių atsakingumo už mokinių karinį parengimą ir fizinį lavinimą, mokyklų direktoriai dar pilnai neįvertino valst. karinio parengimo ir fizinio lavinimo reikšmės ir svarbos, ir patikdami mokinių karinį parengimą patys atsiskalino nuo vadovavimo mokinių karinio parengimo ir fizinio lavinimo mokomajam procesui ir jo kontrolei (Kamajų progimnazijos direktorius — Augulis). Kariniai vadovai nekreipia reikiamo dėmesio į mokomųjų ir pavaizdžių priemonių pasigaminimą mokinių jėgomis, į karinio kabineto ir karinio parengimo bei fizinio lavinimo užsiėmimų vietų parinkimą ir parengimą. Labai silpnai išplėstas laisvalaikio masinis gynybinis — sportinis darbas, nėra sudaryta gynybinio sporto ratelių (šaudybos, durtuvų kautynių, PLOMA), o taip pat gimnastikos, sportinio žaidimų bei lengvosios atletikos ratelių bei sekcijų (Juodupės progimnazija, Obolėnių progimnazija, Jušintų progimnazija).

Esamiems trūkumams pašalinti ir mokomųjų įstaigų 1946-47 m. m. darbu pagerinti būtina artimiausiu laiku:

1) Visiems valsėdų L. Švietimo Skyrių vedėjams, miestų ir valsėdų prad. mokyklų vedėjams iki 5. m. liepos mėn. 15 d. galutinai baigti vaikų, privalančių lankyti pradinę mokyklą, registraciją, iki rugpjūčio mėn. 1 d. paskirstyti po mokyklas.

2) Prie Rokiškio apskr. L. Švietimo Skyriaus steigti privalomojo mokslo įstatymui pildyti fondą.

3) Nė viena mokykla negali pradėti dirbti be tam tikro darbo plano. Šiame plane turi atsispindėti visi auklėjimo uždaviniai, kurie turi būti atliekami mokslo metuose.

Visiems vid. mokyklų direktoriams ir prad. mokyklų vedėjams iki 5. m. rugpjūčio mėn. 15 d. galutinai sudaryti mokyklos darbo planą, atsižvelgiant į praėjusių m. darbo rezultatus, jų trūkumus ir

A. FAINBLIUMAS
Rokiškio apskr. V. K. Liaudies Švietimo Skyriaus vedėjas
laimėjimus.

4) Visiems apskrities mokytojams iki 5. m. rugpjūčio mėn. 20 d. sudaryti sekančius planus:

- a) trim. kalendorinį planą,
- b) trimestro preliminarinį temos planą,
- c) atskirų pamokų planą, artimiausiam laikui, apytikriai savaitei — dviem.

Kalendoriniame plane turi būti surašytos programos temos, pamokų kiekis skirtas kiekvienai temai, kalendoriniai terminai. Be to, pravartu šia pat nurodyti kartotinis temas, pavaizdžiasias priemones, praktinius įgūdžius.

Preliminarinės temos planu nustatomos atskirų pamokų mokomasis tikslas (kuriose pamokose bus aiškinaama nauja medžiaga, kuriose bus žinios sutvirtinamos, pritaikomos, apskaitomos ir kt.)

Detalizuoti šios rūšies atskirų pamokų nereikia.

5) Visiems apskrities mokytojams griežtai laikytis Švietimo Ministerijos nustatytų programų ir mokinių žinių vertinimo normų.

6) Plačiau naudotis pavaizdžiais priemonėmis, griežtai šalinti dėstymo formalizmą, žinias ir faktus risti su praktišku gyvenimu.

7) Visiems apskr. mokytojams nuolat kelti ir tobulinti savo profesinį ir politinį lygį, remiantis ideologine dialektinio materializmo baze.

8) Visiems apskrities mokytojams savo ped. darbo procese nuolat jungti mokomuosius uždavinius su auklėjamaisiais uždaviniais, sklepyti mokinių tarpe tarybinio patriotizmo jausmą, begalinę meilę ir atsidavimo bolševikų partijai ir Didž. Lenino — Stalino reikalui dvasia.

9) Visiems apskrities mokytojams mokinių užklasinį ir užmokyklinį darbą glaudžiai risti su tomis idėjomis ir taisyklomis, kuriais gyvena visa Tarybų šalis.

10) Visiems apskrities mokytojams plačiau ir efektingiau plėsti mokinių galvosenos akiratį, nuolat vesti politinformacijas mokinių tarpe, supažindinant su mūsų tarybinės Tėvynės ekonomika ir gamta.

11) Visiems apskrities mokytojams rimtai žiūrėti į mokinių organizacijų plėtimą, akty-

viai padėti pionierių vadovams ir komsorgams mokinių organizacijas ugdyti ir plėsti.

12) Visiems apskrities mokytojams aktyviau įsijungti į metodinį darbą, į geriausio metodinio patyrimo studijavimą.

13) Rokiškio apskrities Ped. Kabinetai glaudžiau palaikyti su mokytojais metodinius susitikimus ir plačiau užsiimti gerųjų mokytojų, gerųjų mokyklų patyrimo nagrinėjimu, apibendrinimu ir pertekimu plačiam naudojimuisi.

14) Visiems apskrities mokytojams giliau įsisąmoninti socialistinės pasaulėžiūros, didžiąsias Markso — Engelso — Lenino — Stalino idėjas.

15) Visiems apskr. mokyklų uždavinius.

vadovams ir mokytojams griežtai laikytis sanitarinių ir higienos reikalavimų mokyklose, laiku ir tiksliai pildyti visus mokyklų vadovybės įsakymus bei potvarkius.

16) Visiems vidurinių mokyklų direktoriams griežtai vykdyti karinio parengimo darbe kontrole.

Tarybinė laudis pavėdė mokytojui didžiausią brangenybę, kurią ji turi — savo vaikus. Pergalės įkvėpti apsiginklavę leninismo idėjomis, kupini tarybinio patriotizmo dvasios, Rokiškio apskrities tarybiniai mokytojai, kaip ir visi kiti TSR Liaudies švietėjai, garbingai turi išpildyti pavestus jiems uždavinius.

Rokiškio apskr. kraštotyros muziejuje apsilankius

Viena žymesnių vietų tiek apyvakos vartoti reikmenys, Rokiškio mieste, tiek kartu, žvėrių, paukščių iškamšos, įvalir visoje apskrityje, yra kraštotyros muziejus, esąs Rokiškio t. t. ir t. t. Bendrai manant, muziejuje, buvusiuose dvaro rūmuose. Tose salėse, kur anksčiau turtingas ir vertingas, ir visa, visokie grafai ir t. t. keldavo kas jame randasi, sunku ir išpuotas, plačiai naudodamiesi skaičiuoti, nes apie tai tektų darbo žmonių — kumečių prašyti gana plačiai. Taipgi, ypač kaito ir sunkaus darbo vaike, — jau kuris laikas, kaip tapo įkurtas ir gana gražiai sutvarkytas kraštotyros muziejus.

Nekalbant apie tai, kad šia mintima teoretiskai vadovėrandasi gana daug istorinių liuose.

Juk, pavyzdžiui, nepaslypka apgalestauti, kad tiek Rokiškio m. visuomenė, tiek moksleivija per mažai dėmesio kreipia į šią kultūrinę, jei galima išsireikšti, įstaigą. Per 1945-46 m. m. gana nežymiam, o ypač moksleiviams, kas žymiai pagilintų jų teoretines žinias.

Vasaros atostogos neilgos, mokslo metai netoli. Tad ateinančiais mokslo metais mokytojai turi būtina surasti progą muziejaus aplankymui kartu su moksleiviais, jiems vietoje duodant reikiamą žinių (tas liegia oia daugiausia istorijos kursą), kambarių (juos visus pilnai ir surišant praktiškai teikiamas užima) randasi įvairūs spausdiniai nuo ankstyvųjų lietuvių išleisčių laikraščių bei knygnėta, irgi muziejumi turėtų labiau susidomėti ir jį aplankyti.

Juk šiame muziejuje, kurio vertybėms yra skirta nemaža dalis, kambarių (juos visus pilnai ir surišant praktiškai teikiamas užima) randasi įvairūs spausdiniai nuo ankstyvųjų lietuvių išleisčių laikraščių bei knygnėta, irgi muziejumi turėtų labiau susidomėti ir jį aplankyti.

V. M. Molotovo pareiškimas Dėl Amerikos sutarties projekto Vokietijai demilitarizuoti

PARYŽIUS, liepos 9 d. (Tass). Šiandien Užsienio Reikalų Ministras Tarybos posėdyje, svarstant Amerikos sutarties projektą dėl Vokietijos nuginklavimo ir demilitarizavimo, TSRS Užsienio Reikalų Ministras V. M. Molotovs padarė šį pareiškimą:

„Tarybinė vyriausybė su atitinkamu dėmesiu išstudijavo p. Birnso patiektą keturių valstybių sutarties projektą dėl Vokietijos nuginklavimo ir demilitarizavimo.

Tarybinė vyriausybė išnaujo patvirtina, kad Vokietijos nuginklavimas ir ilgalakis demilitarizavimas besąlygiškai būtinas. Tarybinė vyriausybė laikosi, kad Vokietija turi likti nuginkluotame ir demilitarizuotame stovyje ne per 25 metų laikotarpį, kaip būtų numato projektas, bet mažiausiai 40 metų. Prityrimas parodė, kad trumpas laikas, per kurį Vokietijai buvo aprėstas jos apsiginklavimas po pirmojo pasaulinio karo, pasirodė visiškai nepakankamas, kad išpildytum Vokietijos, kaip agresingos pajėgos, pavojingos vietos Europos tautoms ir visam pasauliui, atsikurimą. Nuo pirmojo pasaulinio karo pabaigos praėjo iš viso 20 metų, kai Vokietija pradėjo naują pasaulinį karą. Suprantama, kad taiką mylinčiosios tautos yra susidomėjusios tuo, kad Vokietija būtų nuginkluotoje padėtyje galimai ilgesnį laiką.

Pasilytasis sutarties projektas motyvuojamas taikos ir saugumo visame pasaulyje interesais. Sutarties preambulėje sakoma apie siekimą duoti Europos ir viso pasaulio tautoms galimybę visiškai pasivesti ramiam darbui. Tačiau susipažinimas su projektu rodo visą jame esamą priemonių nepakankamumą saugumui užtikrinti ir agresijai išpėti iš Vokietijos puses ateityje. Minimalus dokumentas apsiriboją išvardijimu karinėmis ir karinio ūkio priemonėmis ir, be to, šios priemonės išdėstytos projekte mažesniu tikslumu, negu tai buvo padaryta trijų valstybių vadovų Berlyno konferencijos nutarimuose, kur, be to, nurodytos ir kitos ne mažiau svarbios sąlygos saugumui ir patvariai taikai užtikrinti. Tuo pasirendama tarybinė vyriausybė priejo išvadą, kad jei keturių valstybių sutartis apsiribos tik tuo, kad joje bus pasakyta dėl Vokietijos nuginklavimo, tai tokia sutartis negali būti patikimas Europos ir viso pasaulio saugumo laidas. Atvirkščiai, projekte pasiūlyta priemonių nepakankamumą gali slypėti Vokietijos, kaip agresyvių valstybės, pavojus.

Kyla klausimas, kokia turi būti keturių valstybių sutartis, kuri būtų naujos agresijos iš Vokietijos puses išpėjimas ir tuo patim iš tikrųjų būtų tvirtos taikos ir tautų saugumo laidas? Norint atsakyti į šį klausimą, reikia kreiptis į tuos bendrai priimtus sąjunginių valstybių nutarimus, kurie buvo priimti dar karo su Vokietija laikotarpiu.

Visiems yra žinoma, kad bendruose Jungtinių Amerikos Valstybių, Tarybų Sąjungos ir Didžiosios Britanijos vyriausybių nutarimuose, priimtuose Krymo konferencijoje, o po to praplėstuose Berlyno konferencijoje, prie kurių prisidėjo ir Prancūzija, nurodyti pagrindiniai uždaviniai Europai ir visam pasauliui apsaugoti nuo naujo Vokietijos agresijos pavojaus. Mes neturime pagrindo atsisakyti nuo šių nutarimų. Jie mums turi tarnauti baze tolesniems mūsų žingsniams taikos užtikrinimo reikale.

Visų pirma reikia pasakyti, kad šiuose nutarimuose sakoma apie būtinumą įvykdyti „pilnutinį Vokietijos nuginklavimą ir demilitarizavimą ir likviduoti visą Vokietijos pramonę, kuri gali būti panaudota karinei gamybai, arba jos kontrolę“ (Berlyno konferencija). Taigi, nutarimas dėl visiško Vokietijos nuginklavimo ir demilitarizavimo buvo priimtas dar kur kas prieš mūsų svarstomo sutarties projekto atsiradimą. Tuomet buvo pripažinta būtina reikalu praveisti Vokietijos industrijos nuginklavimą, be to, Vokietijos karinio ūkio potencialo likvidavimą ir atitinkamas sąjungininkų kontrolės Vokietijos pramonei įvedimas suometa sąjungininkų buvo laikomas svarbiausiu uždaviniu tautų saugumui ateityje užtikrinti.

Patiekta me gi projekte šie uždaviniai parodyti apkarpytame ir nepakankamame pavidale. Jeigu paklausim, kaip yra su šiuo reikalu dabartiniu metu, tai pasirodys, kad padėtis visiškai nepatenkinama. Tarybinė vyriausybė jau yra siūlusi padaryti visose Vokietijos okupuotose zonosse patikrinimą, kaip tikrumoje atliktas Vokietijos ginkluotųjų pajėgų nuginklavimas ir visų kitų karinių ir pusiau karinių organizacijų ir įstaigų likvidavimas. To ligi šiol nepadaryta. Tačiau mes ir toliau reikalaujame padaryti tokį patikrinimą, norint pašalinti bet kurioje šioje srityje nesuspėjimus. Čia nėra ko tikrinti, nes jokie plano Vokietijos kariniam potencialui likviduoti ligi šiol nepriimti ir, be atskirų priemonių, daromų nepareinamai nuo bendro plano šioje srityje nieko nepadaryta. Todėl tarybinė vyriausybė mano, kad daugiau negalima atidėlioti plano sudaryme ir tvarkos nustatymo praveisti priemonėms likviduoti toms Vokietijos pramonės šakoms, kurios agresingajai Vokietijai buvo karinės ekonomikos bazėmis, gaminančioms didelius ginkluotųjų kiekius Vokietijos armijai. Tik toks Vokietijos nuginklavimas, kuris apims ir ginkluotųjų pajėgų ir visokių karinių ir pusiau karinių organizacijų paleidimą, taip pat ir Vokietijos pramonės, kuri tarnavo Vokietijos apsiginklavimui, likvidavimą, — tik toksai Vokietijos nuginklavimas ir demilitarizavimas atsako tvirtos taikos ir tautų saugumo interesams. Keturių valstybių sutartis, turinti tikslą užtikrinti taiką ir saugumą, turi, visų pirma, atlikti šiuos

uždavinius. Patiektašis gi projektas į šiuos klausimus patenkinamai neatkako.

Be to, mes turime atsiminti, kad saugumo užtikrinimas ir naujos agresijos iš Vokietijos puses išpėjimas pareina ne tik nuo karinio ir kariškai ūkiško pobūdžio priemonių. Ne mažiau svarbią reikšmę turi tie Krymo ir Berlyno konferencijų nutarimai, kurie liečia politinius uždavinius santykiuose su Vokietija, kurių įgyvendinimą sąjunginės valstybės visuomet laikė negingytinai būtinais būsimajai taikai ir tautų saugumui užtikrinti.

Dar Krymo konferencijos nutarimuose buvo sakoma apie būtinumą „nušiuoti nuo žemės paviršiaus nacių partiją, nacių įstatymus, organizacijas ir įstaigas; pašalinti visas naciškas ir militarus įtakas iš visuomeninių įstaigų, iš kultūrinio ir ekonominio vokiečių tautos gyvenimo“. Smulkiau ape visą tai pasakya Berlyno konferencijos nutarimuose, kur pabrėžiamas būtinumas „pasiruoti galutinei Vokietijos politinio gyvenimo rekonstrukcijai demokratiniais pagrindais“. Patiektoje sutartyje apeitas klausimas dėl vokiškojo fašizmo likučių likvidavimo ir del politinio Vokietijos gyvenimo pertvarkymo demokratiniais pagrindais, su kuo negalima sutikti.

Vakar dar visi mes pripažinome, kad svarbiausias mūsų uždavinys yra ne tik „nušiuoti nuo žemės paviršiaus nacių partiją“, bet ir likviduoti Hitlerizmo viešpatavimą padarini visose Vokietijos visuomeninio gyvenimo srityse. Šių uždavinių įvykdymą mes laikėme būtina sąlyga Vokietijos valstybei pertvarkyti demokratiniais pagrindais tam, kad Vokietija daugiau neegzistotu kaip agresijos jėga, o pasidaryt demokratinė ir taiką mylinči valstybė, kuri galės tuomet įeiti į taikingą bendradarbiavimą tarptautiniame gyvenime. Mes visi supratome, kad šio pertvarkymo įgyvendinimas ne toks jau lengvas uždavinys, kad jis pareikalaus tam tiko laiko ir aktyvaus iš mūsų puses paremimo tu demokratinų vokiečių tautos pajėgų, kurios to reikalo imsis. Ir reikia pripažinti, kad Vokietijoje atsirado rimtų demokratinų pajėgų, kurios su tam tikru pasisekimu jau dirba demokratinės Vokietijos atgimimo srityje.

Tačiau šis demokratinis persitvarkymas vos tik pradėtas, padaryta tik pradžia; fašizmo jėgos Vokietijoje toli gražu išsirausta. Žinia, kad žemės reforma, likviduojanti stambiuosius dvarininkus, buvusius patikima Hitlerizmo atrama, pravesta tik tarybinėje zonoje ir dar net nepradėta vakarinėse zonosse. Monopolistiniai Vokietijos pramonininkų susivienijimai, visi tie kartėliai, trestai, sindikatai ir t. t., kuriais rėmėsi vokiškasis fašizmas, ruošdamasis karinei agresijai, ir toliau palaiko savo įtaką, ypač vakarinėse zonosse. Taigi mes neturime pagrindo susilpninti dėmesio, nukreipto į visiško nacizmo likvidavimo uždavinius ir į Vokietijos sudemokratinimo klausimus, jei mes norime turėti tikrai patikimą saugumo laidą ateityje.

Po to kaip reikia suprasti tą faktą, kad patiektajame projekte ne žodžiu neprisartata apie šiuos svarbius tautų taikos ir saugumo užtikrinimo uždavinius? Mums turi būti suprantama, kad visi tvirtos taikos šalininkai suinteresuoti tuo, kad nurodytieji Krymo ir Berlyno konferencijų nutarimai besąlyginiai būtų įgyvendinti. Mes, be to, turime nepamiršti mūsų bendrų nutarimų, kuriuose pasakyta: „Vokietijos militarizmas ir nacizmas bus sušalinami išrauti ir sąjungininkai sutartinai vian su kitais dabar ir ateityje imsis kitų priemonių, būtiną tam, kad Vokietija nekuomet daugiau nebūtų grėsmė savo kaimynams arba viso pasaulio taikos išlaikymui“ (Berlyno konferencija). Patiektašis gi sutarties projektas šioms tikslams neatkako. Jis apeina ir ignoruoja svarbiausius patvarios taikos ir tautų saugumo užtikrinimo veiksmus. Tuo būdu saugumo interesų požiūriu patiektašis sutarties projektas neatkako paskiroiai, nežalbant jau apie tai, kad jis prieštarauja ankstyvesniems suderintiems sąjungininkų nutarimams.

Nežinot ir visus projekte siūlomų priemonių naujai agresijai iš Vokietijos puses užkirsti trūkumus, jame numatomas sąjungininkų okupacijos Vokietijos teritorijoje nutraukimo galimumas. Tuo projektu ignoruoja tuos tikslus, kurie sąjungininkų buvo taikomi okupuojant Vokietiją. Negalima pamiršti, kad sąjunginių ir tarybinės kariuomenės Vokietijoje buvimas turi tris tikslus: pirma, karinio ir ekonominio Vokietijos nuginklavimo užtikrinimas ir jo iki galo įvykdymas; antra, režimo sudemokratinimo Vokietijoje užtikrinimas ir, trečia, reparacinių priemonių užtikrinimas. Kol šie uždaviniai neįvykdyti, okupacinių kariuomenių Vokietijoje buvimas ir okupacinių zonų išlaikymas mes laikome besąlygiškai būtinu.

Aukščiau buvo pasakyta, kiek nepatenkinamas projektas visiško karinio ir ekonominio Vokietijos nuginklavimo požiūriu, o taip pat apie tai, kad projektas absoliučiai ignoruoja režimo sudemokratinimo Vokietijoje garantavimo uždavinį. Prie to tenka pridurti, kad p. Birnso projektas visiškai ignoruoja ir reparacinių priemonių užtikrinimo būtinumą, su kuo tarybinė vyriausybė nieku būdu negali sutikti.

Ties reparacijų iš Vokietijos klausimą reikia apsisolti. Šis klausimas ypač labai paliečia interesus tų valstybių, kurias buvo įsibrovusi Vokietijos kariuomenė ir yra patyrusios vokiškios okupacijos nelaimės. Suprantama, kad Tarybų Sąjunga negali pamiršti reparacijų, kaip tatau užmiršta patiektajame projekte.

Dėl bendros reparacijos Vokietijos sumos TSRS ir kiti Tarybų Sąjungos ir kiti tautų valstybių vyriausdar Krymo konferencijoje pažino galimū imti suma milijardų dolerių. Berlyno konferencijoje tarybinė vyriausybė iš naujo reikalavo, kad reparacijų iš Vokietijos suma būtų Sąjungos naudai bent st. lyta 10 milijardų dolerių. Tuomet, Jungtinių Valstybių, buvo nutarta Tarybų Sąjunga galės turėti rinti sau reparacijas, dalis dalimi iš savo okupuotose Vokietijos ir vakarinųjų zonų, kas pabrėžė Berlyno konferencijos nutarimuose. Suprantama, reparacijas turi įeiti ne tik okupuotomos gamybos Vokietijos. Tačiau, kaip žinia, reparacinių priemonių vykdymas sutaria su naujomis kliūtimis, patsaisant įsipažeigėjimū, kurių pasiėmė Jungtinės Amerikos Valstybes ir Didžioji Britanija, o paskui ir prisidėjusi Prancūzija, vakarinėse Vokietijos zonosse Berlyno nutarimai dėl reparacinių priemonių neįvykdomi. Atrodant vis naujos priekabstys tų reparacinių vykdymą atidėlioti trukdyti. Neseniai amerikiečių generolas Klei pasakė, kad sėta parošikima apie atnaujinimą vykdyti reparacinių priemonių Tarybų Sąjungai, kitoms šalims dargi pagaliau pirmuosius ir visiška nepakankamus nutrimus, kurių buvo suderinti Tarybų taurių vyriausybė Sąjungos ir Kontrolės Tarybos Tarybų vyriausybė niekada negali sutikti su tokiais sąlygų vyriausybė bendra tautų nutarimų reparacijų išsimaš traktavimu. Jie žinome negalime sutikti su planu randamu p. Birnso projekte, pagal kurį daroma sąjungininkų okupacijos nekaskimo Vokietijos teritorijoje pailada, nepareinama nuo reparacinių priemonių įvykdymū tarybinė vyriausybė laikosi žinoros, kad reparacijos iš Vokietijos 10 milijardų dolerių sumoje būtų besąlyginiai įvykdytos, kadangi jos tik neturėdamos dalimi padengia tą didią sumą, kurią padarė Tarybų Sąjunga vokiečių okupacija. Šis klausimas dalykas, kad Jungtinės Amerikos Valstybės ir Anglijos kurios nepatyrė okupacijos, gaudų, ne taip vertina reparacijų reikšmę Tarybų Sąjungai, tačiau TSRS tautos, patyrusios vokiškios okupacijos nelaimės, negali sutikti su tokia paktūra į teisėtus jų reikalavimus.

Iš visa pasakytu matyti, kad Tarybų Sąjungos patiera p. Birnso patiekta sutarties projekte dėl Vokietijos nuginklavimo ir sudemokratinimo. Mums aišku, kad sutarties projektas tokiam pavidale, kaip jis mums patiekta, neatkako taikos ir tautų saugumo užtikrinimui. Projekta reikia pagrindų perdirbti. Mums padarytos pastabos nurodo kryptį, pagal kurią būtina, mūsų nuomone, perdirbti šį projektą.

Atsakingas redaktorius
P. Griškevičius